

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De ordine eius ad alia sacramenta. 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

rito : quod pertinet ad pœnitentiam.

Ad secundum dicendum, quod ex quo aliquis peccatum incurrit, charitas, fides & misericordia non liberant hominem à peccato sine pœnitentia. Requirit enim charitas, quod homo doleat de offensa in amicum commissa, & quod amico homo studeat satisfacere. Requirit etiam ipsa fides, ut per virtutem passionis Christi, quæ in sacramentis Ecclesiæ operatur, quærat iustificari à peccatis. Requirit etiam & ipsa misericordia ordinata, ut homo subueniat pœnitendo suæ miseriæ, quam per peccatum incurrit: secundum illud Prouerbiorum 14. Miseros facit populos peccatum. Vnde Eccl. 30. dicitur, Miserere animæ tuæ, placens Deo.

Ad tertium dicendum, quod ad potestatem excellentiæ, quam solus Christus habuit (ut supra dictum est *) pertinet quod Christus effectum sacramenti pœnitentiæ, qui est remissio peccatorum, contulit mulieri adulteræ sine exterioris pœnitentiæ sacramento; licet non sine interiori pœnitentia, quam ipse in ea per gratiam est operatus.

q. 64 a. 3.

ARTIC. VI.

Vtrum pœnitentia sit secunda tabula post naufragium?

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod pœnitentia non sit secunda tabula post naufragium. Quia super illud Isa. 3. Peccatum suum quasi Sodoma prædicauerunt, dicit glos. * Secunda tabula post naufragium, est peccata abscondere. Pœnitentia autem non abscondit peccata, sed magis ea reuelat. Ergo pœnitentia non est secunda tabula.

515
4. d. 2. q.
1. a. 2. qd
5. et d. 14
qu. 1. a.
qu. 4. q.
d. 16. q. 4.
a. 1. q. 1.
ad 1.
* gl. Hic.
in illu lo
cum, to. 5

¶ 2 Præterea, Fundamentum in ædificio, non tenet secundum, sed primum locum. Pœnitentia autem in spirituali ædificio est fundamentum, secundum illud Hebr. 6. Non rursus iacentes fundamentum pœnitentiæ ab operibus mortuis; vnde & præcedit ipsum baptismum, secundum illud Act. 2. Pœnitentiam agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Ergo

H h 3 pœni-

penitentia non debet dici secunda tabula.

¶ 3 Præterea, Omnia sacramenta sunt quædam tabulæ, idest remedia contra peccatum. Sed penitentia non tenet secundum locum inter sacramenta, sed magis quartum, vt ex suprædictis patet*. Ergo penitentia non debet dici secunda tabula post naufragium.

q. 65. a. 1
& 2.

Hie. sup.
illud Esa.

3. peccati
in suum
quasi Sodoma, 10.

5. & id
habet Mag.
in 4. sen.
dis. 15. in
princ.

SED contra est, quod Hieron. † dicit, quod secunda tabula post naufragium est penitentia.

RESPONDEO dicendum, quod id quod est per se, naturaliter prius est eo quod est per accidens: sicut & substantia prior est accidente. Sacramenta autem quædam per se ordinantur ad salutem hominis, sicut baptismus, qui est spiritualis generatio; & confirmatio, quæ est spirituale augmentum; & eucharistia, quæ est spirituale nutrimentum. Penitentia autem ordinatur ad salutem hominis quasi per accidens, supposito quodam, scilicet ex suppositione peccati. Nisi enim homo peccaret actualiter, penitentia non indigeret: indigeret tamen baptismus & confirmatio & eucharistia. Sicut & in vita corporali non indigeret homo medicatione, nisi infirmaretur: indigeret autem homo per se ad vitam, generatione, augmento, & nutrimento. Et ideo penitentia tenet secundum locum respectu status integritatis, qui confertur & conseruatur per sacramenta prædicta. Vnde & metaphoricè dicitur secunda tabula post naufragium. Nam sicut primum remedium mare transeuntibus, est vt conseruentur in nauis integra; secundum autem remedium est post nauem fractam, vt quis tabulæ adhæreat: ita etiam primum remedium in mari huius vitæ, est quod homo integritatem seruet; secundum autem remedium est, si per peccatum integritatem perdiderit, quod per penitentiam redeat.

Ad primum ergo dicendum, quod abscondere peccata contingit dupliciter. Vno modo, dum ipsa peccata fiunt. Est autem peius peccare publicè quàm occultè.

occultè : tum quia peccator publicus videtur ex ma-
 iori contemptu peccare, tum etiam quia peccat cum
 scandalo aliorum. Et ideò quoddam remedium est
 in peccatis, quòd aliquis in occulto peccet. Et secū-
 dum hoc dicit* glos. quòd secunda tabula post nau-
 fragium est peccata abscondere, non quod per hoc
 tollatur peccatum sicut per pēnitentiam : sed quia
 per hoc, peccatum fit minus. Alio modo aliquis ab-
 scondit peccatum prius factum per negligentiam
 confessionis : & hoc contrariatur pēnitentiæ. Et sic
 abscondere peccatum non est secunda tabula, sed
 magis contrarium tabulæ : dicitur enim Prouerb. 28.
 Qui abscondit scelera sua, non dirigetur.

*citata in
 arg. 1.*

Ad secundum dicendum, quòd pēnitentia non
 potest dici fundamentum spiritualis ædificij simpli-
 citer, id est, in prima ædificatione : sed est funda-
 mentum in secunda reædificatione, quæ fit per de-
 structionem peccati. Nā primo redeuntibus ad Deū
 occurrit pēnitentia. Apostolus tamen ibi loquitur
 de fundamento spiritualis doctrinæ. Pēnitentia au-
 tem, quæ baptismum præcedit, non est pēnitentiæ
 sacramentum.

Ad tertium dicendum, quòd tria præcedentia sa-
 cramenta pertinent ad nauem integram, id est, ad
 statum integritatis, respectu cuius pēnitentia dicitur
 secunda tabula.

ARTIC. VII.

*Utrum hoc sacramentum fuerit conuenienter in noua
 lege institutum?*

AD septimum sic proceditur. Videtur, quòd hoc
 sacramentum non fuerit conuenienter institu-
 tum in noua lege. Ea enim quæ sunt de iure natura-
 li, institutione non indigent. Sed pēnitere de ma-
 lis, quæ quis gessit, est de iure naturali : non enim
 potest aliquis bonum diligere, quin de contrario
 doleat. Ergo pēnitentia non fuit conuenienter in-
 stituta in noua lege.

516
 4.d.21.q.
 2.ar.3.

¶ 2 Præterea, illud quod fuit in veteri lege, insti-
 tuen-